

Vztažné věty

V angličtině existují tři typy vztažných vět.

1. Vedlejší vztažné věty, které definují podstatné jméno nebo zájmeno v předcházející větě.

I saw the girl who was outside our house. Viděl jsem tu dívku, která byla před naším domem.

They wanted the picture that cost two pounds. Chtěli obrázek, který stál dvě libry.

Tyto vztažné věty v anglickém jazyce blíže určují, o koho nebo o co jde. Jsou nezbytné pro pochopení obsahu hlavní věty a nelze je vypustit, aniž by věta ztratila původní smysl. Jsou uvozeny vztažnými zájmeny who, which, that a whose.

Angličtina tento typ vztažných vět neodděluje čárkou.

Užití vztažných zájmen

Who se užívá u osob

The man who called you has just arrived. Ten muž, co ti volal, právě přijel.

Which se užívá u věcí nebo zvířat

This is the book which I wanted. Toto je kniha, kterou jsem chtěl.

That se užívá u osob i věcí

Are you the boy that lives next door? Ty jsi ten kluk, který bydlí vedle?

Can you see the tree that has no leaves? Vidíš ten strom, který nemá listí?

Vztažné zájmeno that je méně formální než who nebo which.

Whose se užívá jako přivlastňovací vztažné zájmeno u osob i věcí.

It is a story about a boy whose parents got divorced. Je to příběh a chlapci, jehož rodiče se rozvedli.

The river whose bridge is in front of us is called the Cam. Řeka, jejíž most je před námi, se jmenuje Cam.

Angličtina v souvětích, kde je podstatné jméno nebo zájmeno hlavní věty předmětem věty vztažné, obvykle vztažné zájmeno vypouští.

The student you met in Oxford is my neighbour. Student, kterého jsi potkal v Oxfordu, je můj soused.

The bike she borrowed belongs to me. To kolo, které si půjčila, patří mně.

Podmět hlavní věty (student, bike) je jiný než podmět věty vedlejší (you, she).

Ale

The driver who took you to school is from York. Ten řidič, který tě vzal do školy, je z Yorku.

The pen that is on the desk is new. Pero, které je na lavici, je nové.

V těchto větách nelze v angličtině vztažné zájmeno vypustit, protože by ztratily smysl. V hlavní větě i vedlejší větě je činitel děje stejný (driver, pen), ve vedlejší větě je vyjádřen vztažným zájmenem (who, that).

Poznámky

Místo zájmena who v platnosti předmětu (ve větách, kde je možno vztažné zájmeno vypustit) lze v anglickém jazyce užít zájmeno whom, které se ale pocítuje jako knižní.

The man whom I met Muž, kterého jsem potkal

The man who I met

The man that I met

The man I met

Uvedené příklady jsou seřazeny podle stupně formálnosti. Nejformálnější je v anglickém jazyce whom, that je v tomto typu vět obvyklejší než who.

Užití vztažných zájmen s předložkou.

The man from whom I got it

Muž, od kterého jsem to dostal

The man who/that I got it from

The man I got it from

Také tyto příklady jsou seřazeny od nejformálnějšího k nejméně formálnímu.

2. Vedlejší vztažné věty, které pouze popisují podstatné jméno nebo zájmeno v předcházející větě, ale nedefinují je. V angličtině se oddělují čárkami.

My father, who is 65 now, still works.

Můj otec, kterému je teď 65 let, dosud pracuje.

His car, which cost nearly 20,000 pounds, is broken.

Jeho auto, které stálo skoro 20 000 liber, se pokazilo.

Tyto vztažné věty pouze doplňují informaci obsaženou ve větě hlavní. Víme, o kterého otce nebo auto jde, jen o nich dodáváme další informace. Lze je vypustit, aniž by věta ztratila původní smysl.

Další příklady

I gave it to Peter, who is my close friend.

Dal jsem to Petrovi, který je mým blízkým přítelem.

Ann, whom I admire, is not right in this case.

Anna, kterou obdivuji, nemá v tomto případě pravdu.

Their garden, which is near here, looks beautiful.

Jejich zahrada, která je blízko, vypadá nádherně.

Pam, whose children go to school, is not so busy.

Pam, jejíž děti chodí do školy, nemá tolik práce.

Poznámky

V žádné vztažné větě tohoto typu nelze v angličtině vypustit vztažné zájmeno.

Vložené vedlejší vztažné věty se užívají zejména v psaném projevu, neboť jsou poněkud formální.

V mluvené angličtině dáváme přednost jiným konstrukcím.

V psaném projevu:

V mluveném projevu:

My father, who is 65 now, still works.

My father is 65 now and still works.

Their garden, which is near here, looks beautiful.

Their garden is near here. It looks beautiful.

Připojené vztažné věty tohoto typu jsou v mluvené angličtině běžnější.

I asked Jason, who was sitting next to me.

Zeptal jsem se Jasona, který seděl vedle mě.

Whom je někdy v hovoru nahrazováno zájmenem who, ale pak se považuje za nespisovné.

Sam, whom I know quite well, would be a good husband. Sam, kterého znám docela dobře, by byl Sam, who I know quite well, would be a good husband. dobrý manžel.

3. Angličtina má také vztažné věty, které nedefinují ani nepopisují, ale rozvíjejí děj předchozí věty.

I gave the letter to James, who sent it to London.

Dal jsem ten dopis Jamesovi a ten ho poslal do Londýna.

She passed me the salt, which fell on the floor.

Podala mi sůl a ta spadla na zem.

Z hlediska užití není prakticky třeba v anglickém jazyce rozlišovat mezi druhým a třetím typem vztažných vět, neboť zde platí stejná pravidla.

Závěrečné poznámky

Pravidla užívání vztažných zájmen ve vztažných větách jsou poměrně složitá. Je nutné si ale pamatovat, že definující vztažné věty (typ 1) se v angličtině neoddělují čárkami. Všimněte si, jak mohou čárky změnit význam věty.

The passengers who fastened their seatbelts survived.

Ti cestující, kteří si připevnili pásy, přežili.

The passengers, who fastened their seatbelts, survived.

Cestující si připevnili pásy a přežili.

V první větě se říká, že přežili ti cestující, kteří si připevnili pásy. Ve druhé větě se říká, že přežili všichni cestující a že měli zapnuté pásy.

V řeči poznáme popisující vedlejší vztahnou větu (oddělenou čárkami) podle toho, že je oddělena pauzami a vyslovena nižším tónem.